

Internationalisering i grundskolen – kun for ildsjæle?

Den internationale dimension blev første gang nævnt i loven fra 1993 og senere i regeringens globaliseringsstrategi fra 2006 med 14 strategiske hovedpunkter, heriblandt: 'Verdens bedste folkeskole' og 'Uddannelser med globalt perspektiv'. Helt naturligt for et lille land, som gerne vil holde sin position i en globaliseret verden. Få kan vel være imod disse visioner, men hvordan er det så gået?

Folkeskolen har netop (2009) fået 'Fælles Mål II' med nye formuleringer af fagformål, slutmål (centrale kundskabs- og færdighedsområder), trinmål og læseplaner for skolens fag og emner, nye vejledende læseplaner og undervisningsvejledninger. Samtidig er der iværksat en tværgående beskrivelse af anvendelsen af it i undervisningen.

Hvor blev internationaliseringen af?

Den blev stort set væk. Den lovede tværgående beskrivelse omkring internationalitet er ikke-eksisterende, og konkrete, bindende krav til undervisningens internationale dimensioner findes ikke.

Ingen bindende krav til internationale aktiviteter, ingen idebank, ingen særlig ansporing til undervisning med international dimension, men i stedet masser af test i færdighedsdiscipliner, som – hvad enten man har villet det eller ej – styrer indholdet i undervisningen. Ved en tværgående læsning af Fælles Mål viser der sig også meget store forskelle på, hvordan (hvis overhovedet) internationaliteten behandles. En af de bedste beskrivelser, set med internationale briller, er (bortset fra engelsk) faktisk beskrivelsen for faget sløjd.

LISA HOLDEN CHRISTENSEN

Skoleleder Rugkobbelskolen, Aabenrå Kommune,
medlem af Rådet for internationalisering
og uddannelse
lc@rugkobbelskolen.dk

Hvorfor er det nu også så vigtigt med internationale aktiviteter i grundskolen?

Det er det bl.a., fordi *holdningen* til internationale aktiviteter er vigtig. Internationalitet er ikke kun for eliten – her forstået som de gymnasiale uddannelser og universitetsuddannelserne. Det er vigtigt, at *alle* som et dannelsesgrundlag har et udsyn og erfaringer med internationale aktiviteter, så tendensen her i det senmoderne samfund til kun at koncentrere sig om sig selv ikke forstærkes. Det synes ellers at være en meget stærk trend – at koncentrere sig om det danske, den danske kultur og de danske værdier. Her kan eksempelvis nævnes den politiske modstand mod, at der på nogle skoler i enkelte fag udelukkende undervises på engelsk. Der er ikke noget i vejen med danskheden, så længe denne holdning ikke bliver så manisk, at omverdenen – og alt, hvad der kommer derfra – nærmest gøres til et fjendebillede.

Det er jo netop ved mødet med en fremmed kultur, at man bliver sig sin egen bevidst. Internationale aktiviteter i grundskoleforløbet kan bidrage til indsigt i andre samfunds levevilkår på en anden måde end film, medier og ferieture kan, og måske endda bidrage til interkulturel forståelse.

Internationale aktiviteter er ikke kun knyttet til sprogfagene. Alle fag kan bidrage til undervisningsforløb, der inddrager internationale aktiviteter alt efter hvilke forløb, det drejer sig om. Men selvfølgelig: sprog er vigtige katalysatorer på den internationale arena. Jo bedre sprogligt rustet, jo lettere er vejen ind i det globaliserede samfund. Her er der endnu en ting, der undrer mig: Da jeg forlod folkeskolen i 1969 med en realeksamen, var det med fire fremmedsprog i bagagen: Engelsk, tysk, fransk og latin. I dag forlader en større og større del af eleverne folkeskolen med kun ét fremmedsprog, engelsk. Det er rigtigt, at engelsk er det globale samtalesprog, men det virker nu fattigt, at et så lille sprogområde som Danmark ikke prioriterer sprogundervisningen højere. For med selve sprogundervisningen følger også indsigt i 'sproglandets' kultur, historie, vilkår mv., ligesom det er lettere i et livsforløb at praktisere en livslang uddannelse, hvis det sproglige grundlag ikke er minimeret. Jeg ønsker mig en folkeskole, hvor 2. fremmedsprog er obligatorisk, og hvor undervisningen starter langt før i skoleforløbet – senest i 4. årgang. Børnene kan sagtens klare det – det er kun et spørgsmål, om samfundet vil! Derunder betale, hvad det koster. For jeg har endnu en påstand.

Hvad må det koste?

Det, der i dag ikke er opprioriteret, er automatisk nedprioriteret. Der er så meget, man *skal* i skolerne og det oftest for færre midler. Så kræfterne koncentrerer om at *gøre* det, man *skal*, så godt som muligt, og dermed er der færre ressourcer (overskud, tid, penge) til det, man gerne *vil*. Råderummet for den enkelte lærer og den enkelte skole er blevet voldsomt reduceret de senere år.

Der *er* kommuner, hvor arbejdet med den internationale dimension er skrevet ind i den kommunale skolepolitik, og hvor man har ansat internationale koordinatore eller konsulenter til at støtte op om arbejdet. Her går det godt! Lærerne kan få hjælp og inspiration til det internationale arbejde, de ved, de skal praktisere.

I andre kommuner er det overladt til lærerne selv at søge og finde. Og der, hvor der ingen særlig forståelse er for temaet, fordi man skal så meget andet, kræver det noget af en ildsjæl at være vedholdende og nærmest på trods og i fritiden at få internationale projekter op at stå.

Styrelsen for Internationalisering af uddannelserne (tidligere CIRIUS) gør et stort arbejde, og professionshøjskolerne (UC'erne) også, der er megen inspiration at hente hos UNI-C (bl.a. e-twinning) og på EMU'en, men denne inspiration kan jo ikke gøre det lokale arbejde eller erstatte det – skrive ansøgningen, sammensætte projektet og beskrive og gennemføre det.

Hvad skal der så til, før det internationale arbejde slår igennem på alle skoler?

- Alle elever skal som minimum gennemføre et internationalt projekt i skoleforløbet
- Projektet skal have samme status som projektopgaven – dvs., der skal afstikkes rammer og opstilles bedømmelseskriterier
- Kommunerne skal formulere en skolepolitik omkring skolernes internationale aktiviteter
- Den nødvendige hjælp (konsulentbistand, koordinator, efteruddannelse, tid mv.) skal stilles til rådighed.

– Og det kan ikke ske for hurtigt. Internationale aktiviteter i skolen er et must for lille Danmark!